

A treia olimpiadă de lingvistică Asia-Pacific

28 martie – 11 aprilie 2021

Probleme

- Ascultați cu atenție supraveghetorii și urmați instrucțiunile lor.
- Timpul de lucru efectiv este de 5 ore. Setul de probleme are 8 pagini și conține 5 probleme. Puteți rezolva problemele în orice ordine.
- În timpul concursului este interzisă folosirea oricăror dispozitive electronice, materiale scrise sau tipărite, precum și orice ajutor din exterior.
- Dacă aveți întrebări în legătură cu oricare dintre probleme, ridicați mâna și întrebați unul dintre supraveghetori. Supraveghetorul va consulta membrii juriului înainte de a vă răspunde.
- Reguli pentru redactarea soluțiilor
  - Nu copiați enunțurile problemelor.
  - Rezolvați fiecare problemă pe o foaie (sau foi) separată (separate).
  - Folosiți doar fața foii de răspuns (nu scrieți și pe verso).
  - Pe fiecare foaie de răspuns scrieți-vă numele, numărul problemei și numărul foii de răspuns. Dacă folosiți mai multe foi pentru rezolvarea unei singure probleme, acestea trebuie numerotate consecutiv. De exemplu:

Nume	...	Nume	...	Nume	...
Problema nr.	5	Problema nr.	5	Problema nr.	5
Pagina nr.	1 / 3	Pagina nr.	2 / 3	Pagina nr.	3 / 3

(însemnând prima, a doua și a treia foaie (din trei) pentru a cincea problemă.)

Altfel, rezultatele voastre ar putea fi atribuite în mod greșit unui alt participant.

- Dacă nu se specifică altfel, trebuie să descrieți toate modelele sau regulile pe care le-ați identificat în date. În caz contrar, soluția voastră nu va primi punctajul complet.

Setul de probleme trebuie ținut confidențial până la publicarea acestuia pe pagina oficială a APLO <https://aplo.asia>. Este interzisă divulgarea sau discutarea problemelor online până la acea dată.

Problema nr. 1 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva propoziții în limba pitjantjatjara și traducerea lor posibile în limba română:

1. **emanuellu mamaku canamma ŋammu ŋalku-nu**
Emanuel a mâncat oul lor (PL) pentru tată.
2. **maļuŋŋu canaŋa ŋalku-naŋi**
Cangurul îi mănâncă pe ei (PL).
3. **mamaku papaŋŋu ŋupalimma mariaŋa ilunta-nu**
Câinele tatălui a omorât-o pe Maria pentru voi (DU).
4. **ŋali ŋuramma pica-ŋu**
Noi (DU) am venit pentru voi (PL).
5. **ŋanaŋa ŋuramma mukuri-ŋu**
Noi (PL) v-am iubit pe voi (PL).
6. **ŋanaŋa papaku ŋuŋcu ilunta-nu**
Noi (PL) am omorât mama câinelui.
7. **ŋuŋcuku maļu ŋalimma ciciku paka-naŋi**
Cangurul mamei aleargă pentru copilul nostru (DU).
8. **ŋuŋcuku mama canamma mukuri-ŋaŋi**
Tatăl mamei îi iubește pe ei (PL).
9. **ŋuntu ŋanaŋamma papaku mukuri-ŋaŋi**
Tu iubești câinele nostru (PL).
10. **ŋuntu pulamma mama ŋa-ŋu**
Tu l-ai văzut pe tatăl lor (DU).
11. **pula mamaku maļu u-ŋi**
Ei (DU) dau cangurul tatălui [=al tatălui].
12. **naomiŋa pica-ŋu**
Naomi a venit.
13. **naomilu canaŋa ilunta-naŋi**
Naomi îi omoară pe ei (PL).
14. **cici maļuku mukuri-ŋu**
Copilul a iubit cangurul.
15. **ciciku ŋuŋcuŋŋu ŋupalina ŋa-ŋi**
Mama copilului vă vede pe voi (DU).

(se continuă pe pagina următoare)

(a) Traduceți în limba română:

16. **emanuelŋa pica-ŋi**

17. **ŋanaŋamma cici naomiku ŋammuku mukuri-ŋaŋi**

(b) Traduceți în limba română în toate modurile posibile:

18. **pula ɲuntumma mamaku papa ɲa-ŋu**

(c) Traduceți în limba pitjantjatjara:

19. *Naomi vine pentru Emanuel.*

20. *Voi(PL) ați alergat pentru noi(PL).*

21. *Tu ne iubesti pe noi(DU).*

22. *Câinele l-a iubit pe Emanuel.*

23. *Cangurul câinelui vă vede pe voi(PL).*

24. *Maria a dat oul tău pentru câine.*

△ Limba pitjantjatjara este o varietate a limbii deșertului occidental, aparținând familiei limbilor pama-nyungane. Este vorbită de aproximativ 3125 de persoane în Australia Centrală.

ɭ, ŋ, ŋ și **ɲ** sunt consoane. (Atenție! **ɭ** ≠ **ɭ**; **ɲ** ≠ **ŋ** ≠ **ŋ** ≠ **ɲ**.)

DU = dual (două persoane); PL = plural (mai mult de două persoane).

Emanuel, Naomi și Maria sunt nume de persoane.

—Vlad A. Neacșu

Restul acestei pagini a fost lăsat liber în mod intenționat.

Problema nr. 2 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva cuvinte în limba cushillococha ticuna și traduceri lor în limba română:

'k _a ¹ a ⁵ t _i ³	frunze de k _a ¹	't _i ² ʔe ¹ a ¹ ne ¹	grădină de cassava
'ku ⁴³ te ⁴ e ³ ʒ _a ¹	sora soțului tău	't _o ¹ ʔt _f ⁵ ru ¹	hainele maimuței bufniță
'ku ⁴³ ʔ _a ¹	gura ta	't _o ¹ ʔ _o ¹	gura celuilalt
'ku ⁴³ ʔu ⁴ ne ¹	întregul tău corp	't _o ¹ ʔo ⁵ t _f ¹	chiar maimuță bufniță
na ⁴ 'me ⁴³ ʔe ⁵ t _f ¹	este chiar bun	't _f ¹ ʔt _f ⁵ ru ¹	hainele mele
na ⁴ 'bu ³ ʔu ¹ ra ¹	este oarecum imatur	't _f ¹ ʔma ¹ ne ¹	trunchiul de copac al soției mele
'to ⁵ ne ¹	trunchiul de copac al maimuței bufniță	't _f ¹ me ⁴ na ² ʔā ²	bățul meu
	'to ¹ bi ²		mâncarea cu amidon a celuilalt
	't _f ¹ pa ³ ti ⁴		unghia mea
	't _f ¹ e ³ ʒ _a ¹ te ⁴		soțul surorii mele
	na ⁴ 't _f ¹ bi ²		mâncarea sa cu amidon este delicioasă
	na ⁴ 't _f ¹ o ¹ ne ¹ ʔi ¹ ra ¹		grădina sa este oarecum albă
	'ŋo ³ ʔo ¹ a ¹ ne ¹		loc unde sunt mulți ŋo ³ ʔo ¹

(a) Care este traducerea literală (cuvânt cu cuvânt) a 'ŋo³ ʔo¹ a¹ ne¹?

(b) Traduceți în limba română:

(c) Traduceți în limba cushillococha ticuna:

1. 'ka ⁵ ne ¹	7. este oarecum delicios
2. na ⁴ 't _f ¹ o ⁵ ti ³	8. hainele sale sunt chiar albe
3. 'ŋo ³ ʔo ¹ ʔi ⁵ t _f ¹	9. întregul corp al soțului meu
4. 'to ¹ o ¹ ne ¹	10. mâncarea mea cu amidon
5. 't _o ¹ ʔo ⁴ ne ¹	
6. 't _f ¹ ne ¹	

△ Limba cushillococha ticuna este o varietate a limbii ticuna, care este o limbă izolată. Este vorbită de aproximativ 7000 de persoane în Peru.

t_f, ʒ, ŋ și ʔ sunt consoane. i este o vocală. au este un diftong; îl puteți considera o singură vocală. Semnul ['] la începutul unei silabe marchează faptul că aceasta este accentuată. 1, 2, 3, 4, 5 și 43 denotă tonul silabei precedente.

Înălțimea tonurilor: jos = 1 < 2 < 3 < 4 < 5 = înalt; 43 = 4 ↘ 3.

O tildă sub o vocală (de exemplu ă) denotă pronunțarea stridentă a acesteia (prin laringializare), pronunție care este de obicei percepută ca joasă și „scârțâită”. O tildă deasupra unei vocale (de exemplu â) denotă nazalizarea acesteia.

Maimuța bufniță este un tip de maimuță. Cassava este o plantă lemnoasă nativă Americii de Sud. k_a¹ este un tip de pom fructifer. ŋo³ ʔo¹ este un tip de pește. —Tsuyoshi Kobayashi

Problema nr. 3 (20 de puncte). Mai jos sunt date patru reprezentări diferite ale aceluiași număr:

Somaleză (alfabet latin)	toddoba iyo sagaashan
Somaleză (alfabet osmanya)	ቲከዐዐኮሣ ሰይከ ዕደጸፍፂፂ
Numerale osmanya	ሀጋ
Numerale arabe	97

Mai jos sunt date zece egalități scrise folosind cele patru tipuri de sisteme de mai sus. Anumiți termeni lipsesc. Toate numerele care apar în egalități sunt numere întregi.

- [1] $፩፷፬፬፱ + ጋ = ፷፬$
- [2] $ፈ \times \text{siddeed boqol} = ፶፻፬፬$
- [3] $፷፷ \times \text{አኩሣ ሰይከ ቲከሣ፷} = ፷፻፷$
- [4] $\text{አኩካ} + \text{sagaal iyo sagaashan} = \text{boqol}$
- [5] $፻፻ \times ፷፻፷፱፷ = ፈ \times \boxed{\text{A}}$
- [6] $ከ \times \boxed{\text{B}} = ፷፻፷ ሰይከ አከፊኮፊ$
- [7] $፷፻፷ ሣክጸክቢ ሰይከ ፂ፷ ሰይከ ዕፃዐዐላ፷ \times ፲፲፪ = \text{rug}$
- [8] $፩፷፪፻፲ \times \boxed{\text{C}} = \text{ሣክጸክቢ} + \text{koob iyo toddobaatan}$
- [9] $፩፻፬፬፬ ሣክጸክቢ ሰይከ ቢፃጠዐ፷ = ፻፶፬ + \text{lix boqol iyo koow}$
- [10] $ቢ፷ሣከ አ፳ ሰይከ አኩሣ ሰይከ ቢ፷ሣፍ፱፷ = 2021 = \boxed{\text{D}}$

(a) Completați spațiile (A–D) folosind numerale osmanya.

(b) Scrieți egalitățile [1–9] cu numerale arabe.

(c) Scrieți în somaleză (alfabet latin):

E. 401   F. *ፈ፬፻፲*   G. *አ፳ ሰይከ ሣክጸክቢ ሰይከ ዕከዐዐኮፊ*

(d) Scrieți în somaleză (alfabet osmanya):

H. 71   I. *ሀ፪፬ሃ*   J. *saddex iyo afartan*

(!) O explicație suplimentară, pe lângă răspunsuri, nu se cere și nici nu va fi notată.

△ Limba somaleză aparține ramurii cușitice a familiei limbilor afro-asiatice. Este vorbită de aproximativ 1 600 000 de persoane în Africa de Est, în principal în Somalia și Djibouti.

Alfabetul osmanya este un sistem de scriere creat între anii 1920 și 1922 pentru a transcrie limba somaleză. A fost recunoscut în 1961 de către guvernul somalez ca unul dintre sistemele de scriere oficiale. În zilele noastre, a fost majoritar înlocuit de alfabetul latin. —Minkyu Kim

Problema nr. 4 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva forme verbale în limba hdi și traduceri lor în limba română:

yaka	<i>tu o naști</i>	dfaddfaka	<i>tu ai căzut</i>
dfifaxən	<i>ele o ascund</i>	ksiksaxən	<i>ele m-au prins</i>
kakati	<i>eu le ajut</i>	ḃaḃadzaḃaḃadza	<i>ele au putrezit</i>
dadamu	<i>noi cădem</i>	dfifaghadifa	<i>ea te-a ascuns</i>
katakata	<i>ea a ajutat-o</i>	kakatamukakata	<i>ea ne-a ajutat</i>
dfidifaka	<i>tu le ascunzi</i>	yyaxən	<i>ele m-au născut</i>
sana	<i>ele știu</i>	kasakuni	<i>voi le prindeți</i>
ghali	<i>eu o fur</i>	yaya	<i>ea le naște</i> <i>/ ea a născut-o</i>

(a) Traduceți în limba română:

1. **ksaghaksi**
2. **kakataghunikakatamu**
3. **katakataxən**
4. **ḃadza**

(b) Traduceți în limba hdi:

5. *ea v-a prins*
6. *noi o ascundem*
7. *ele au căzut*
8. *ele le-au născut*
9. *tu le-ai furat*
10. *eu am știut*

△ Limba hdi aparține ramurii chadice a familiei limbilor afro-asiatice. Este vorbită de aproximativ 29 000 de persoane în Camerun și Nigeria.

x și **gh** sunt consoane ce se pronunță folosind aceeași parte a limbii ca **k**. **ḃ**, **ḃ**, **dz** și **y** sunt consoane. **ə** este o vocală.

Limba are două tonuri, dar pentru simplitate acestea nu au fost incluse în problemă.

—Chih-Chun Wang

Restul acestei pagini a fost lăsat liber în mod intenționat.

Problema nr. 5 (20 de puncte). Mai jos sunt date câteva propoziții în limba sandawe și traducерile lor în limba română:

1. **!inésù kòṅkòrìsà xé?éwáá**
Un vânător (F) a adus niște cocoși.
2. **thíméysù kókòsà ll'èésú**
Un bucătar (F) a jupuit o găină.
3. **múk'ùmè kókó xé?éwáátshú**
O vacă nu a adus niște găini.
4. **kòṅkòrì múk'ùmè?à khàású**
Niște cocoși au lovit o vacă.
5. **!inésò k'ám̀bà khàáyétshógé**
Aparent, niște vânători nu au lovit un taur.
6. **thíméy !inéy xééyétshèégé**
Aparent, un bucătar (M) nu a adus un vânător (M).
7. **!inésò kókógé?à ll'èésú**
Aparent, niște vânători au jupuit o găină.
8. **!inésò kókó?à khă?áwáá**
Niște vânători au lovit niște găini.
9. **kòṅkòrì !inéyà xéyé**
Un cocoș a adus un vânător (M).
10. **thíméysù kókó khă?áwáátshúgé**
Aparent, un bucătar (F) nu a lovit niște găini.
11. **!inéy thíméysògéà khàá?ín**
Aparent, un vânător (M) a lovit niște bucătari.
12. **!inésò thíméysò ll'èé?íntshó**
Niște vânători nu au jupuit niște bucătari.
13. **kòṅkòrì !inésò xéé?íntshó**
Niște cocoși nu au adus niște vânători.
14. **thíméy kòṅkòrì khă?áwáátshéé**
Un bucătar (M) nu a lovit niște cocoși.

Mai jos sunt date alte câteva cuvinte în limba sandawe și traducерile lor în limba română:

ḡ!áméy — un fierar (M);   **bálóó** — a păstori;   **théká** — un leopard (M/F).

(se continuă pe pagina următoare)

(a) Traduceți în limba română:

15. thíméy kòṅkórìgéà ll'èéyé
16. ṅ!àméysù thíméysùsà xéésú
17. k'ámbà théká khàásútshógé
18. múk'ùmè !'inéysòsà bálóó?ín

(b) Traduceți în limba sandawe:

19. Niște bucătari au păstorit niște găini.
20. Aparent, un fierar (F) nu a jupuit niște leopardzi.
21. Un leopard (F) nu a păstorit un cocoș.
22. Aparent, un taur nu a adus niște bucătari.
23. Aparent, un vânător (M) a adus niște fierari.

△ Limba sandawe este o limbă izolată. Este vorbită de aproximativ 60 000 de persoane în regiunea Dodoma din Tanzania.

x, th, tsh, kh, k', ṅ, ṅ!, ʔ, !' și ll' sunt consoane. Semnele □, □, □ marchează tonul jos, înalt și respectiv ascendent (jos ↗ înalt). Un cerc sub o vocală (de exemplu: ǻ) marchează devocalizarea acesteia.

M = masculin (bărbat/mascul); F = feminin (femeie/femelă). —Shen-Chang Huang

---

Editor-șef:

- Rujul Gandhi

Editori:

- Shinjini Ghosh
- Shen-Chang Huang
- Minkyu Kim (editor tehnic)
- Tsuyoshi Kobayashi
- Yuyang Liu
- Vlad A. Neacșu
- Aalok Sathe
- Chih-Chun Wang
- Jaeyeong Yang
- Yung-Jui Yao

Textul în limba română:

- Vlad A. Neacșu

Colaboratori externi:

- Hoju Cha
- Tung-Le Pan
- Hansol Pi
- Henry Wu

Succes!